

2. PROJEKTBEKRIVELSE DELPROJEKT: CIRCULAR VISION - TRÆKFUGLENE I TIDEVANDETS LANDSKAB. EN UNIK OPLEVELSE VED, I OG OM NATIONALPARK VADEHAVET.

2.1 Kort resumé af projektet

Vadehavscentret ønsker at åbne nye naturudstillinger i 2010. Udstillingerne skal vise Nationalpark Vadehavet og marskens enestående natur med fokus på de 12 mill. trækfugle, der er på gennemrejse i tidevandets landskab.

Udstillingerne skal være af høj faglig og oplevelsesmæssig kvalitet. Udtrykket, der skal være gennemgående, er krydsfeltet mellem information og det musiske, hvor det sanselige bliver centralt. Vi vil skabe en ny udstillingsoplevelse i Danmark, hvor man i forskellige oplevelsesrum begejstres og imponeres og samtidig får et øget kendskab til Vadehavet og marsken. Trækfuglene i tidevandets landskab er vores faglige ramme. Fra denne verden henter vi nærværende og utrolige fortællinger, der bliver vedkommende for gæsten. Tidevandet formidles på flere niveauer og opleves flere steder, som landskabets puls. Helt centralt bliver en "Cirkular Vision", hvor gæsterne kommer helt tæt på, ja, faktisk ind i fugleflokken og her mærkes flokken gennem lyd og bevægelse - målet er en oplevelse for livet.

Da trækfuglenes gennemrejse er afgrænset til bestemte perioder, samt en (stor) del af deres færd er foregået ude over vandet, vil udstillingerne formidle en viden om og en oplevelse af Vadehavet til mange turister, som ellers ikke ville få denne viden / oplevelse. Desuden udgør udstillingerne et attraktivt indendørstilbud, som kan medvirke til at udvide sæsonen for besøgende i Vadehavsområdet.

Vadehavscentret ansøger derfor om økonomisk støtte til at gennemføre og videreføre vores idéarbejde (som blev startet i 2007 med en konsulentgruppe) til et forprojekt om centrets kommende naturudstilling. Målet med forprojektet er at gøre udstillingerne etableringsklar mht. idéudvikling, arbejdstegninger, producentkontakter og tilbud, arkitekttegninger og energistrategi i en CO2 neutral optimering. Forprojektmaterialet skal ligge til grund for budgetter, finansieringsplan og ansøgninger til fonde og offentlige myndigheder.

2.2 Projektets formål og hovedaktiviteter

Her følger projektidé, baggrund, formål samt hovedaktiviteter.

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

2.2.1 Projektidé

Projektideen er at etablere en nyskabende Vadehavsudstilling. Udstillingen, der har arbejdstitlen "Trækfuglene i tidevandets landskab – en Cirkular Vision", skal som noget nyt formidle Vadehavets natur i et skæringsfelt mellem information og en musisk oplevelse. Dette skæringsfelt bygger på helt nye udstillingstanker, hvor vi kombinerer brugen af gæster overfor andre gæster, det musiske udtryk og ny teknologi. Herigennem vil vi etablere en udstilling, der på en anderledes og nærværende måde formidler Vadehavets trækfugle og områdets tidevand.

Centralt i udstillingen står idéen om etablering af en "Cirkular Vision", som er en slags oplevelsesbiograf, hvor publikum sidder i midten af en næsten 360 grader cirkulær skærm. Her vil publikum blive en del af trækfuglenes flokke, da vi befinder os midt i flokken, både når det er vadefugle der fouragerer eller letter, eller når gåseflokkene græsser, eller når stærene går til ro i tagrørene og pludselig letter, fordi spurvehøgen forstyrrer. Publikum skal have oplevelsen hel ind på kroppen, mærke suset når flokken letter, hører fuglenes kontinuerlige "snakken", og alt i alt opleve de imponerende flokke, som normalt er langt ude over Vadehavet langt fra os. Derfor er klimakset i udstillingen noget hidtil uset i Danmark, en kulmination af fine, smukke, nærværende, informative og musiske oplevelser, samlet i en "Circular Vision".

Hele ideen med udstillingen er at give tilskuerne en helhedsoplevelse, som, hvis den skal opleves i "virkeligheden" ville kræve, at tilskueren var til stede i Nationalpark Vadehavet på bestemte tidspunkter, og på bestemte steder – herunder til søs. Udstillingen formidler oplevelsen af og viden om "Trækfugle i tidevandets landskab" hele året rundt, og bliver dermed et tilbud for alle besøgende i Nationalpark Vadehavet.

2.2.2 Projektets baggrund

Efter at regeringen har besluttet, at Vadehavet skal være en af Danmarks Nationalparker kan ikke alene Vadehavscentret, men også flere store overnatningssteder registrere øget interesse for området. Vadehavscentret ønsker derfor at udbygge og nyskabe centrets udstillinger om Vadehavets natur med denne nye udstilling.

Hvorfor er trækfuglene det centrale i projektet? Fordi 10-12 mill. trækfugle ikke kan tage fejl. Det er trækfuglene, der er marsken og Vadehavets mest markante udtryk for, hvor værdifuldt området er. Og værdifuldt er det, da Vadehavet er på top-10 listen over verdens allervigtigste vådområder. Trækfuglene vil

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

tage den besøgende med igennem en række af fantastiske fortællinger om fuglenes rejser, om det at leve som trækfugl, om Vadehavets enorme spisekammer, om tilpasningen til tidevandets pulsering, om nye arter, om livet med tidevandet, om den natur der omgiver trækfuglene, om fuglearternes mangfoldighed, om gæs på rejse, om ressourcer, om arternes historie, om Vadehavets betydning som raste- og fourageringsområde, om det at være et byttedyr og evig forfulgt af rovfuglene og meget, meget mere.

Ud over den naturmæssige baggrund, er der også en konkret baggrund for delprojektet. Vadehavscentret gennemførte i 2006 et analysearbejde, hvor firmaet Institut v. Konsulent Arne Kunckel analyserede Vadehavscentret og vore aktiviteter. En af konklusionerne var, at centret var for lille til at være attraktivt nok og dermed tiltrække besøgende. I 2007 gennemførte Vadehavscentret et studie m.h.p. fastlæggelse af, hvad en fremtidig udstilling skulle formidle. Til dette arbejde sammensatte vi en gruppe af udstillingsfolk, samt en kunstner.¹

Den kortfattede konklusion af gruppens studie var:

- At centret skal arbejde for en naturudstilling, der tager sit afsæt i trækfuglenes historie og univers. Det er trækfuglene der begejstrer, de er det synlige bevis på vigtigheden af området. De binder kulturen sammen fra det sydlige Afrika til det nordligste Sibirien.
- At naturformidlingen skal formidles i det spændingsfelt, der findes mellem formidlingen af stor natur og den måde æstetikken og kunsten kan begejstre.
- At formidlingen ikke bare skal være interaktiv overfor brugerne, men også skabe formidling brugerne imellem.
- At arealerne rundt om centret skal inddrages i formidlingsaktiviteterne.

Ideerne er dermed allerede på plads, men der kræves, at ideerne omarbejdes til konkrete arbejdstegninger, for at udstillingen kan blive en realitet.

2.2.3 Projektets formål

Det overordnede formål med delprojektet er at bringe beskuerne/gæsterne helt tæt på Vadehavets unikke verden. Vække deres begejstring til fulde og give dem en oplevelse og indlevelse, så de næsten er der.

¹ Gruppen bestod af Gert Olsen (har stået for Kystcentret, Geocenter Møn, udstillinger på Kattegatcentret m.fl.), Carsten Groth Pedersen (har stået for udstillinger på Fjord & bælt centret, i Odense Zoo m.fl.), samt kunstneren Lars Abrahamsen (har stået for flere udstillinger på Brandt Klædefabrik, Sofieholm, Johannes Larsen Museet). Fra Vadehavscentret deltog Tomas Jensen, Susanne Andersen & Klaus Melbye.

Helt praktisk er formålet at konkretisere den allerede eksisterende projektidé. Det vil sige at gøre udstillingerne etableringsklar mht. idéudvikling, arbejdstegninger, producentkontakter og tilbud, arkitekttegninger og energistrategi i en CO2 neutral optimering.

2.2.4 Projektets hovedaktiviteter

Delprojektet har tre overordnede hovedaktiviteter.

a) **Udvikling og detailplanlægning af udstillingerne**

Idéarbejdet fra 2007 er basismaterialet for det videre arbejde. Designere, eksterne konsulenter og centrets personale skal ud fra denne udvikle og planlægge udstillingen ned i mindste detalje. Forprojektet skal undersøge og videreudvikle eksisterende internationale erfaringer med en "360 graders biograf" vha. en inspirationsrejse til relevant benchmark-udstilling. Forprojektet ansætter desuden en udstillingsdesigner og operatør, der har til opgave at fremstille det nødvendige materiale, der gør udstillingen klar til etablering. Derudover konsulterer vi velkvalificerede fagpersoner på fagområdet, som i samarbejde med centrets personale skal lave udstillingens fortællinger og oplevelser.

b) **Udbygningsplan og tegninger**

Det skal sammen med udstillingskonceptet vurderes, hvor stor en udbygning der er brug for. Arkitekt Niels F. Truelsen har lavet de første udkast. Der skal udvælges en arkitekt, som skal justere og tilpasse det første udkast til de nye udstillingsplaner, så der bliver udarbejdet detaljeret udbygningsplan og tegninger, der kan danne grundlag for selve udbygningen.

c) **Energistrategi og energiplan**

Sideløbende med arbejdet med forprojektet skal der udarbejdes en energistrategi og energiplan. Der skal udarbejdes budget for omlægningen. Målet er en omlægning til så stor en andel med vedvarende energi, som rentabelt og mulig. De foreløbige beregninger foretaget af Energi Midt viser potentielle besparelser på min. 30% ved omlægning til jord- og solenergi. Formidlings- og museumsinstitutioner bør gå foran i formidlingen af CO2 reducerende energiforsyninger og vi vil gerne vise vejen for andre.

2.3 Ansøgers og centrale parters administrative og økonomiske forudsætninger for at gennemføre projektet

2.3.1 Projektledelse:

Projektledelse i forprojektet foretages af leder af Vadehavscentret Klaus Melbye.

Den selvejende Institution Fonden for Vadehavscentrets formål er, at øge kendskabet til og forståelsen for Vadehavsområdet. Esbjerg kommune ejer vore bygninger og er samtidig centrets driftgarant. Vi får drifttilskud fra Esbjerg kommune og Friluftsrådet.

2.3.2 Projektpartnere:

Esbjerg Erhvervsudvikling (Ribe Turistbureau)

Bidrager med fremskaffelse af turistdata og løbende sparring.

Sydvestjysk Udviklingsforum

Sydvestjysk Udviklingsforum (SVUF) er ansvarlig for administrationen af delprojektet og bidrager til sammenkoblingen mellem delprojektet og det overordnede projekt, hvor resultatet af alle aktiviteter samles, udvikles og videreformidles.

2.4 Projektets additionalitet og nyhedsværdi

Delprojektet "Trækfuglene i tidevandets landskab – en Cirkular Vision" vil, hvis det realiseres, blive nyskabende i danske udstillinger – det vil være en rejse værd. Delprojektet er derved også additionelt – det giver de besøgende mulighed for at opleve Vadehavet på en måde, de ellers ikke har mulighed for. Delprojektet bidrager til, at Nationalpark Vadehavet bliver en attraktion i verdensklasse.

2.5 Projektets informations- og pr-foranstaltninger

Nærværende delprojekt bidrager til det overordnede projekts informations- og PR aktiviteter i form af løbende input til projekthjemmesiden. Herunder anvendes projekthjemmesidens interne del til information til og videndeling med delprojektets projektpartnere. Alle delprojektets resultater og færdigudviklede tilbud formidles til projektets målgrupper på projekthjemmesidens eksterne del.

Hertil kommer:

- Fremlæggelse af det færdige projektforslag for mulige finansieringskilder og samarbejdspartnere.
- Det færdige projektforslag vil blive formidlet til pressen.
- Løbende formidling vha. Vadehavscentrets egen hjemmeside.

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

2.6 Projektets hovedaktiviteter, milepæle og tidsplan

De følgende hovedaktiviteter og milepæle refererer til de tre overordnede hovedaktiviteter, jf. bogstaver i parentes.

Hovedaktiviteter: marts 2009 - august 2009

- Projektledelsen etableres (Vadehavscenteret er tovholder)
- Detailplanlægning af forprojektets forløb
- Udbud på konsulenter og udstillingsdesigner til detailplanlægning af udstillingen (a)
- Studietur til afdækning af erfaringer vedrørende 360 graders biograf til udvikling af Circular vision (a)
- Arbejdet med energiplan og energistrategi igangsættes (c)
- Udarbejdelse af halvårsrapport til den overordnede styregruppe.

Hovedaktiviteter: september 2009 - februar 2010

- Projektledelse.
- Etablering af og samarbejde mellem team (konsulenter, designere) til detailplanlægning af udstillingen (a)
- Udbud på arkitektbistand (b)
- Samarbejde med arkitekt om udbygningsplan og tegninger (b)
- Fortsat arbejde med energiplan og energistrategi (c)
- Udarbejdelse af halvårsrapport til den overordnede styregruppe.

Hovedaktiviteter: marts 2010 - august 2010

- Færdiggørelse af forprojektet, herunder udbygningsplan og tegninger, detailplanlægning af udstillingerne samt energiplan. (a, b og c)
- Udarbejdelse af halvårsrapport samt samlet afrapportering til den overordnede styregruppe.

Milepæle: marts 2009 - august 2009

- Finansiering af forprojektet er på plads.
- Detailplanlægningen for forprojektet er på plads

DEN EUROPÆISKE UNION

Den Europæiske Fond
for Regionaludvikling

Vi investerer i din fremtid

- Samarbejdet om udvikling og detailplanlægningen af udstillingerne er etableret m. eksterne konsulenter og udstillingsdesigner (a)
- Opsamling på eksisterende erfaringer med 360 graders biograf (a)
- Halvårlig rapport fra delprojektet udarbejdet og afleveret til den overordnede styregruppe

Milepæle: september 2009 - februar 2010

- Arkitekt valgt til udbygningsplan (b)
- Halvårlig rapport fra delprojektet udarbejdet og afleveret til den overordnede styregruppe

Milepæle: marts 2010 - august 2010

- Detailplanlægning af udstillingerne, inkl. planlægningen af udstillingen "Circular Vision" færdig (1)
- Udbygningsplan og arkitekttegninger færdige (b)
- Energiplan og energistrategi færdig (c)
- Afrapportering til den overordnede styregruppe
- Formidling af det færdige forprojekt til mulige finansieringskilder og fremtidige samarbejdspartnere
- Formidling til pressen af det færdige forprojekt
- Halvårlig rapport samt samlet afrapportering for projektet til den overordnede styregruppe.

